τήτου ταύτης ἀκτῆς; μὴ εἶναι λείψανον τιμῆεν ναυαγίου τινός; μὴ εἶναι θαυμάσιόν τι σημεῖον ἐπὶ σκοπῷ θείᾳ συνάρσει ἐνταῦθά ποτε ἀποκρυβὲν ὅπως ἀνευρισκόμενον διαφωτίσῃ τυχὸν σκοτεινόν τι μυστήριον; . . .

Καὶ ἡ ἀφρογενὴς κόρη ἀναίρει τὸ ὄργανον ὅπως ἐπιψαύσῃ διὰ τῶν χειλέων τὰς στιλβούσας αὐτοῦ χορδάς· ἀλλ' ἐν ᾧ ἡ λευκὴ αὐτῆς χεὶρ ἐν θριάμβῳ ἀνυψοῖ τὸ λαμπρὸν εὕρημα, ζωηρά τις τοῦ ἡλίου μαρμαρυγὴ θαμβερῶς ἐπ' αὐτοῦ ἐπαστράπτουσα, αἰφνιδίως παρίστησι τοῦτο ὡς σπινθηροβόλον ἑστίαν φωτός! . . . γαί, φωτὸς μέλλοντος νὰ διαλύσῃ τὸ περιβάλλον αὐτὸ μυστήριον ὡς ἡ Νύμφη ἐν ἀγκοίᾳ πρὸ μικροῦ ἔτι ἐμάντευσε! . . . διότι, μόλις αἱ ἡλιακαὶ ἀκτῖνες τὰς χορδὰς αὐτοῦ προσέψαυσαν, αὗται οἱονεὶ ὑπὸ ἀοράτου χειρὸς μυστηριωδῶς κρουόμεναι, ἄρχονται μέλπουσαι αὐτοματῶς!

Μαγικὴ ἁρμονία! χρυσορρήμων αὐδή! . . . τότε ὁ θεῖος χορὸς Νηρηΐδων, Τριτώνων, Ζεφύρων ὑπὸ τῆς ἀκαρίαιας μελῳδίας προσελαυόμενος, ἀθορύβως προσέρχεται . . . καὶ σιγᾷ, καὶ ἐξίσταται ἀκούων τὸ αὐτόματον ἆσμα, δι' οὗ ἱστορεῖται ἡ μυστηριώδης τοῦ χρυσοῦ ὀργάνου ἐπὶ τῆς ἀκτῆς ἐκείνης εὕρεσις, δι' οὗ φανερὸν γίγνεται τὸ κρυπτόν.

ΚΟΡΝΗΛΙΑ Δ. ΠΡΕΒΕΖΙΩΤΟΥ.

(Ἕπεται τὸ τέλος).

ΑΓΡΟΤΙΚΟΝ ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ.*

ΙΓ'.

Τὸ Ὄν ἐν τῷ ἀπείρῳ.

— Μ' ἔπεισας διὰ τοῦ λόγου ὑπέλαβεν ὁ νέος. Ἡ κορασὶς ἐξηκολούθησε.

— Καὶ καθὼς ἐν τῇ μαθηματικῇ ἐπιστήμῃ, ἵν' ἀποδείξωμεν κατ' ἀλληλουχίαν σειρὰν ἀληθειῶν, κατ' ἀνάγκην πρέπει νὰ προϋπάρχωσιν ἀξιώματά τινα, ἤτοι ἀλήθειαι αὐτοϋπάρχουσαι, ἀρχικαὶ ἀλήθειαι, ἐφ' ὧν ἐδράζονται πάντα τὰ θεωρήματα, τὰ πορίσματα καὶ αἱ τῶν προβλημάτων λύσεις, οὕτω καὶ πρὸς ἐξήγησιν σειρᾶς μυστηρίων ἐπί τε τοῦ σύμπαντος καθ' ὅλου καὶ ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ μέρος πρέπει νὰ προϋπάρχῃ τὸ ἀξίωμα τῆς ὑπάρξεως τοῦ ὄντος.

— Ὁ μέγας Βίκτωρ ἐν τοῖς Ἀθλίοις αὐτοῦ ἐπειράθη ν' ἀποδείξῃ αὐτὸ θεωρητικῶς διὰ τοῦ ἀπείρου. Ἐνπρώτοις τίθησιν ὡς ἀξίωμα τὴν ὕπαρξιν τοῦ ἀπείρου· ἐπιφέρει δὲ εἶπα τὸν ἑξῆς περίπου συλλογισμόν: «Τὸ ἄπειρον ἔχει ἐγώ, διότι, ἂν δὲν εἶχεν ἐγώ, τὸ ἐγὼ θὰ ἦτο τὸ ὅριόν του καὶ τότε ὡς ἔχον ὅριον δὲν θὰ ἦτο ἄπειρον, ἀλλὰ τὸ ἄπειρον ὑπάρχει, ἄρα ἔχει ἐγώ, τὸ ἐγὼ λοιπὸν τοῦ ἀπείρου εἶναι τὸ Ὄν».

— Μεθ' ὅλον τὸν σεβασμὸν καὶ θαυμασμόν, ὃν τρέφω πρὸς τὸν μέγαν ὄντως ἄνδρα τοῦ αἰῶνός μας νομίζω ὅτι ὁ Οὐγκὼ ἐνταῦθα περιέπεσεν εἰς σόφισμα, εἰς ὅρων παρακρουσιν· ἐν πρώτοις τὸ ἄπειρον δὲν εἶναι προσωπικότης, δὲν εἶναι δύναμις, δὲν εἶναι ὕλη, εἶναί τι μὴ δυνάμενον νὰ ὁρισθῇ ἀκριβῶς ὡς ταιοῦτον τὸ ἄπειρον δὲν εἶναι δημιούργημα, ἀλλὰ συνυπάρχει μετὰ τοῦ Ὄντος. Ναὶ συνυπάρχει αὐτῷ, ἀλλ' οὐχὶ τὸ Ὄν εἶναι τὸ ἐγὼ τοῦ ἀπείρου, φράσις ποιητικὴ μέν, ἀλλ' ἄνευ ἐννοίας. Αἰτιολογεῖ δὲ τὴν ὕπαρξιν τοῦ ἐγὼ ἐν τῷ ἀπείρῳ λέγων ὅτι ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει τὸ ἐγὼ θὰ ἦτο τὸ ὅριον τοῦ ἀπείρου καὶ ἑπομένως αὐτὸ δὲν θὰ ἦτο ἄπειρον. Καλῶς· ἀλλὰ τί ἐστιν ὅριον;

— Ὅριον ἐστὶ τὸ *σημεῖον* ἄχρις οὗ φθάνει καὶ πέραν τοῦ ὁποίου δὲν ἐπεκτείνεται τὸ ὑπ' αὐτοῦ ὁριζόμενον.

— Ὅθεν τὸ ὅριον πρέπει νὰ εἶναι τῆς αὐτῆς ἀκριβῶς φύσεως πρὸς τὸ ὁριζόμενον.

— Βεβαίως.

— Ἤδη τὸ ἄπειρον παρίσταται ἡμῖν τριπλοῦν τὴν φύσιν, ἤτοι ὑπὸ τρεῖς μορφάς, ὡς χῶρος ἢ διάστημα, ὡς χρόνος ἢ καιρὸς καὶ ὡς πλῆθος ἢ ἄθροισμα μονάδων· ἕκαστον τούτων καθ' ὅσον μὲν εἶναι ὡρισμένον ὀνομάζεται ποσὸν καθ' ὅσον δὲ δὲν ὁρίζεται ὀνομάζεται ἄπειρον.

— Οὕτως ἔχει.

— Ἀλλ' οὐδ' αὐτῶν τῶν μορφῶν τοῦ ἀπείρου δύναται νὰ ὁρισθῇ ἑτέρα ὑπὸ ἑτέρας, ἀλλ' ὁ χρόνος διὰ χρονικοῦ σημείου, ὁ χῶρος διὰ χωρικοῦ καὶ τὸ πλῆθος δι' ἀριθμοῦ ὁμοειδῶν μονάδων καὶ οὐδὲν δι' οὐδενὸς ἑτέρου. Ἀλλὰ τὸ ἐγὼ μὴ ὂν σημεῖον δὲν εἶνε χρόνου οὐδὲ χώρου οὐδὲ πάμπαν πλῆθος ὅριον ὡς ὄν ἔννοια μὴ συγκεκριμένη, διὸ δὲν ἔχει σχέσιν πρὸς τὸ ἄπειρον οὐδεμίαν, ἑπομένως οὐδόλως δύναται νὰ ἦναι τὸ ὅριον τοῦ ἀπείρου· Ὥστε τὸ ἄπειρον δύναται νὰ ἦναι ἄπειρον καὶ χωρὶς νὰ ἔχῃ ἐγώ· καθὼς καὶ δὲν ἔχει, διότι δὲν εἶναι προσωπικότης τις.

— Ἀλλ' ὦ γόησσα κόρη ἡ τοῦ στόματός σου χάρις μὲ ἐμάγευσεν, ἡ τῶν λόγων σου δύναμις μὲ ἐδέσμευσεν· ὤ! ναί φοβοῦμαι, μήπως δὲν εἶμαι ἄξιος τοιούτου θασαυροῦ! ἔνθους ἀνεφώνησεν ὁ νεανίας.

Οὕτω δὲ φιλοσοφοῦντες διήγαγον καὶ τὸ ἐπίλοιπον τῆς ἡμέρας.

ΙΔ'. Αἰσία ἔκβασις.

Περὶ τὴν ἑσπέραν ὁ νεανίας ἀπεχαιρέτιζε τὴν οἰκογένειαν ἐκείνην, ἧς ἐλάτρευε τὴν κόρην, καὶ μετέβαινεν εἰς τὸ κατάλυμα αὐτοῦ τὸ πενιχρόν, ἐν ᾧ ἡ Ἀναστασία μετὰ τῶν γονέων της εἰσήρχετο εἰς τὸν πύργον.

Τὸ δεῖπνον ὑπῆρξε σύντομον καὶ ἄνευ ζωηρότητος· ἕκαστον τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἐκείνης ἐρέμβαζε καὶ ἦτο ἀντικείμενον τῆς σκέψεως ἑκάστου ὁ ὡραῖος νεανίας.

*) Ἴδε ἀριθ. 44, σελ. 866—868.